

smemo reči, da nima metliški okraj nobene zveze več s kranjsko deželo.

Ta neizrečeno slaba cestna zveza pa ima žalostne posledice za gospodarski razvoj celega črnomaljskega okraja. Bela Krajina, zlasti metliška sodnija, sama na sebi ni tako revna; med njenimi pridelki imenujem v prvi vrsti metliško vino, katero je od nekdanj na dobrem glasu po vsem Kranjskem. Vinogradov imajo vsega skup 3747 oralov in zlasti v Draščah, Semiču itd. raste zdrava naravna kapljica, katero so radi kupovali krčmarji iz vsega Kranjskega. Ali odkar so naše sosedne dežele, Istra, Hrvatska in Štajarska s železnicami zvezane s Kranjsko, se skoraj noben kupec več ne prikaže v Metliki, kajti vsak se boji nevarne vožnje čez Gorjanec in visoke voznine. Kako neugodno Gorjanec vpliva na voznino, razvidi se iz sledečih števil. Za metričen cent blaga plača se ravno toliko iz Novega mesta v 72 km. oddaljeno Ljubljano kakor v Metliki, navzlic temu, da je iz Metlike v dolensko metropolo le 24 km. In ravno tako znaša voznina iz Metlike v Karlovec le 70 krajc., dasi je Karlovec oddaljen dve poštni postaji ali 40 km. To vam je jasen dokaz, gospoda moja, da je Bela Krajina uže sedaj v gospodarskem oziru deloma odvisna od sosedne Hrvatske, naravna posledica pa gospodarske zavisnosti je prej ali slej tudi politična odvisnost.

Povdarjal sem, da je nesrečna izpeljava državne ceste prava nezgoda za celi okraj. Vsled tega propada kmetijstvo, je uničena kupčija. Stopite doli, gospoda moja, med Belokranjce in prepričali se bode, da ne pretiravam. Iz vseh ust čuli bode le eno željo, le eno pritožbo: „Dajte nam vsaj ceste, ako ne dobimo železnic!“ Jaz sem sicer uverjen, da bode cesta čez Gorjanec ohranila svoj pomen tudi tedaj, kedar se bode nam Dolenjcem uresničila naša najiskrenejša želja, kedar bode dolenska stran z Ljubljano zvezana po železnici — ali toliko je gotovo uže dandanes, da je životna potreba za črnomaljski okraj, da se preloži cesta čez Gorjanec. Ne bodem se spuščal v to, na kak način da se ima to izvršiti, ali naj se cesta v serpentinah izpelje čez dosedanji prelaz ali naj se poišče druga proga čez Ruperčevo, Uršno selo, Dolenje Laze v Semič, kjer je prehod za 100 m. nižji. O tem bodejo razsojali strokovnjaki, državni tehnik. Moja naloga je bila le, da sem slavno zbornico opozarjal na to eminentno potrebo. In tedaj prosim slavno zbornico, da sprejme odsekov predlog, gospodu deželnemu predsedniku pa, katerega Belokranjci uže težko pričakujejo, da bi se enkrat osebno prepričal o njih težnjah in nadlogah, prav živo pripočam to zadevo, s prošnjo, da jo blagovoli z vplivno besedo podpirati na kompetentnem mestu. (Živahna pohvala.)

Gospodarske novice.

* *Prav zanimive številke* kaže nam statistika o vknjiženih dolgovih v naših deželah. Dežele ločijo se v tej zadevi v take, katere imajo še nepopolne zemljiške knjige. V deželah prve vrste bil je dne 31. decembra leta 1881. stan vknjiženih dolgov ta:

	goldinarjev
Na Niževstrijem vknjiž. dolga	581 milijonov
„ Gornjevstrijem „ „	140 „
„ Šolnograškem „ „	36 „
„ Štajarskem „ „	258 „
„ Koroškem „ „	64 „
„ Kranjskem „ „	65 „
„ Tirolskem „ „	158 „
„ Českem „ „	1012 „
„ Moravskem „ „	296 „
„ Šleskem „ „	79 „

V deželah z nepopolnimi zemljišnimi knjigami bil je stan vknjiženih dolgov ta:

	goldinarjev
Na Primorskem vknjiž. dolga	57 milijonov
„ Gališkem „ „	246 „
v Bukovini „ „	23 „
na Dalmatinskem „ „	14 „

Skupaj okroglo nad 3060 milijonov gold.

Gledé vknjiženih obresti uvrsté se omenjeni dolgovi tako-le:

Pri deželah prve vrste bilo je:

	goldinarjev
brez obresti vknjiženih	506 milijonov
po 1—4%	142 „
nad 4—5%	781 „
„ 5—5½%	144 „
„ 5½—6%	936 „
„ 6—7%	125 „
„ 7%	87 „

V deželah druge vrste pa:

	goldinarjev
brez obresti vknjiženih	42 milijonov
po 1—4%	17 „
nad 4—5%	107 „
„ 5—5½%	13 „
„ 5½—6%	94 „
„ 6—7%	32 „
„ 7%	33 „

Slovenska Matica.

XIX. občni zbor Matice Slovenske

5. dan decembra 1883.

Ko se je v čitalnični dvorani zbralo nad 60 družbenikov, otvori gosp. predsednik Grasselli zborovanje, pozdravi došle člane, potem pa navaja razloge in okoliščine, ki so uplivale, da se zbor po pravilih ni sklical v poletenskem času, ampak še le sedaj. V prvi vrsti uplivala je v tej zadevi jako znamenita slavnost 600letnice, pri kateri so bili vdeleženi vsi zastopi, vsa društva. Pozneje o počitnicah tudi ni kazalo sklicati zbor, in odložilo se je na početek šolskega leta v nadi, da so dotle društvene knjige gotove. Žal, da smo se tudi v tem varali in morali čakati še nekoliko tednov. Sploh je „Matica“ z izdavanjem in pošiljanjem knjig zaostala že nekoliko let. Da se odpravi ta nedostatek, sklenil je odbor letos poslati družabnikom knjige skupaj za leto 1882/83. in v bodoče nadejati se je rednega izdajanja in pošiljanja.

Predsednik Grasselli popisuje potem, kako se je „Matica“, izdaviš prelep „Spomenik“, katerega posebno krasen izvod se je poklonil Nj. Veličanstvu, udeležila slavnosti na dostojen in primeren način, kako je bila odborova deputacija v avdijenci sprijeta in kako milostljivo se je izrazil presvitli cesar pri tej priliki. Poudarjaje, da „Matica“, kot naš prvi literarni zavod, tudi v tej zadevi ni zaostala, marveč storila, kar zahteva njena čast, prestopi se potem k 2. točki dnevnega reda: Letno poročilo o odborovem delovanju od 1. maja 1882. do konca oktobra 1883. leta.

Poročevalec profesor Senekovič poročal je tako: „Slavna gospoda! Podrobno poročilo o delovanju „Matice Slovenske“ daje vam odbor v svojem „letopisu za leto 1882 in 1883“; dovolite, da vam iz tega poročila povzamem le najvažnejše točke.